

Skriveworkshops på et bosted for unge hjemløse – erfaringer og perspektiver

NNMF, SDU, 2017

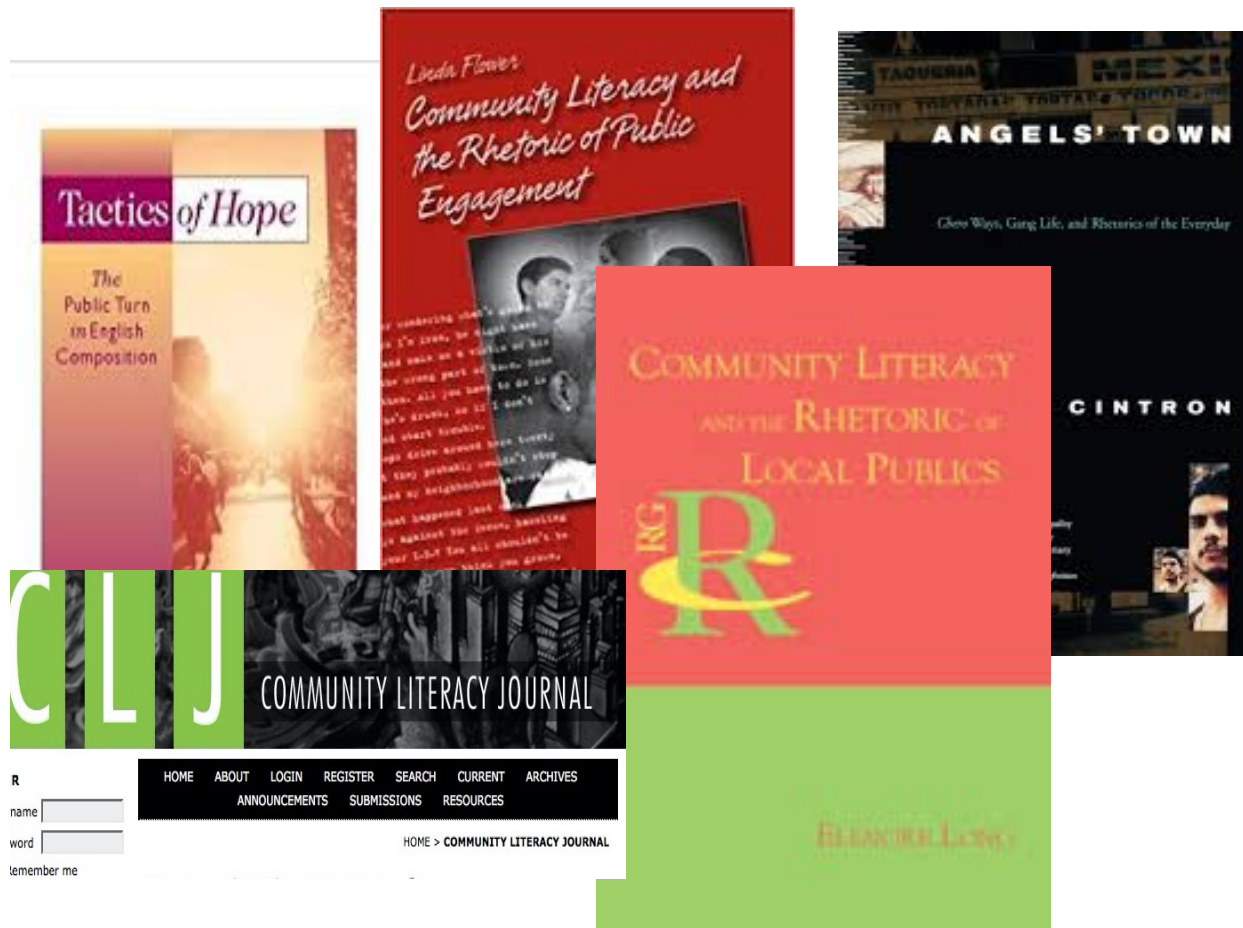
Christina Mathiesen,

Ph.d., adjunkt, Aarhus Universitet

chma@edu.au.dk

The Public Turn of Composition – Community Literacy

– fokus på steder, situationer, tekster og adgang

- Undersøge lokale (mod)offentligheder
- Afdække “agency of the voiceless”
- Styrke retorisk handlekraft

Metaforer for typer af skriveforskningsprojekter, der involverer lokalmiljø

- 1) *Impromptu theater*, 2) *Cultural womb*, 3) *Garden*, 4) *Link*, 5) *Gate*, 6) *Community-organizing effort*, 7) *Community think tank*, 8) *Shadow system* (Long 2008, p. 23)

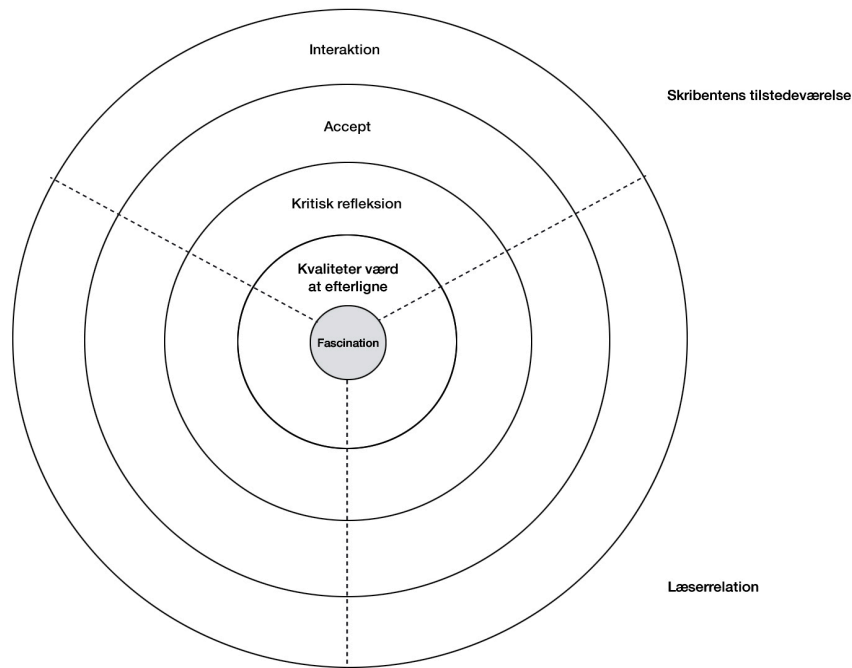
Bosted for unge hjemløse (18-30 år), København

Hvad ville jeg? Undersøge elevstyret imitatio.

Emnebehandling

Kendetegn ved elevstyret imitatio

- Tekst efter eget valg.
- Baseret på fascination som læser og egne mål som skriver.
- Nærlæsning med øje for forbilledlige træk.
- Fri interaktion på tværs af genrer og kontekster.

"Student-driven Imitation as a Means to Strengthening Rhetorical Agency: – or, Propelling Quintilian's Chapter on Imitation into to Today's Teaching"
Advances in the History of Rhetoric, vol. 19, nr. 2, 2016

Formål og baggrund

At undersøge ***brugen af og oplevelsen*** af elevstyret imitatio i forhold til at ***engagere*** marginaliserede unge i læsning og skrivning.

En vis **autonomi**, **(selv)tillid** og fornemmelse af **agency** er afgørende for alle skrivere og især for marginaliserede skrivere (Alberti 391).

Læsning og skrivning tæt forbundne både i forhold til udvikling af literacy færdigheder (Nelson) og i forhold til demokratisk dannelse, her aktiv deltagelse gennem uformelle møder mellem mennesker (Dewey, PP, 154).

Aspekter af **kritisk literacy**; elevens egen **erfaring** i centrum, mulighed for minoriteters tekster, "**naming and re-naming the world**", og **grundlæggende dialogisk** "do not go to the people in order to bring them a message of salvation, but in order to come to know through dialogue" (Freire, PO, 1996, 76).

Problemet med positionering – objekt, agent?

”For them, rhetoric is an embodied act that opens them to being co-opted by the discourse of disability in which they become the object of its rhetoric, not a rhetorical agent”

(Flower 2010, 138)

De unges umiddelbare reaktioner

"Hvad regner du med? Tror du ikke, at vi kan skrive?"

"Jeg kan ikke skrive. Jeg hader at skrive."

Husmødet, selskabslegen og plakaten

STÆRKE ORD

- kan gøre en forskel

Få hul igennem, når du læser og skriver
- jobansøgninger, søge, breve, opgaver, digte, kommentarer.

Skriveworkshop i fællesrummet hver mandag og onsdag hele februar mellem kl. 13-15.
Kom og vær med. Ingen tilmelding. Bare kig forbi!

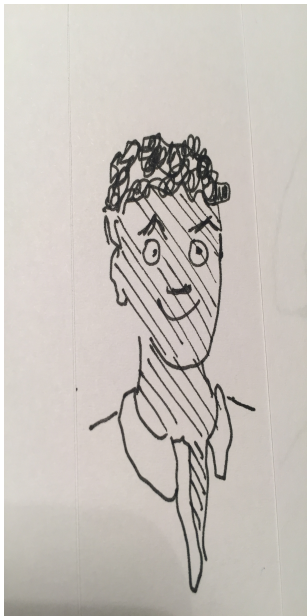
Fordele ved workshoppen

- Du bliver en skarpere læser.
- Du bliver en klogere skribent.
- Du finder og dyrker dine styrker.
- Du får blik for forholdet mellem skribent, læser og emne.
- Du bestemmer, hvilken slags tekster, du vil arbejde med.

Om Christina, workshopleder

- har før holdt workshopper for fx. Det Danske Filminstitut.
- har skrevet tekster for blandt andre DSB og Post Danmark.
- har udgivet romanen Konsulenten og praktikanten.
- underviser i retorisk skrivning på Københavns Universitet.
- er ved at lave en afhandling om læsning og skrivning på Københavns Universitet.

Tre faste deltagere – og en foretrukken genre

B(rak)

I(vo)

F(ie)

POESI – en genre kendetegnet ved

- Ofte at være kortere tekst.
- Ofte at være uden almindelig logisk sammenhæng.
- Ofte præget af sproglig intensitet, musikalitet og uforudsigelighed.
- Ofte at handle om eksistens.
- Ofte afsender uden økonomisk status.

Mao. en "sponsor of literacy" (Brandt, 1998), hvis ressource er sproget selv, ikke økonomiske ressourcer eller institutionel magt over andre.

Tegn på engagement

2-7 deltagere over 13 workshopgange a 2 timer

- At deltage i samtalen (om læsning og skrivning, også om skoleliv)
- At blive siddende (uden at gå i gården for at ryge)
- At lave te til workshoppen
- At give mig hånden til farvel
- At hente en gammel notesbog på værelset med skriverier
- At skrive og at læse højt under workshoppen
- At lave skriveopgaver mellem workshops (få gange)
- At passe godt på egen mappe med tekster og tekstudkast
- At ønske workshopforløbet forlænget

Eksempel på forløb med elevstyret imitatio

10 udvalgte digter ligger i kopi foran os på bordet. Jeg har taget dem med. Vi skiftes til at læse højt. Først vil Ivo ikke. Vi springer ham over. I anden runde vil han gerne. Hver gang vi har læst et digt højt, taler vi om det, dets tema, dets ord, hvad vi kan lide, hvad det får os til at tænke på. Til sidst vælger vi alle det digt, som vi hver især har lyst til at lade os inspirere af.

Ivo: Michael Strunge – *Skyerne drømmer om mælk og sukker*

”Samfundet er en underlig leg” (første linje)

Fie: Benny Andersen – *Mit hjertes indvandrer*

”Jeg mødte dig som en fremmed” (første linje)

Brak: Kirsten Hammann – *Jeg civiliserer mig om morgenen* (= første linje)

Eksempel på forløb med elevstyret imitatio

Fascination markerer vi med grøn tusch

Træk værd at efterligne markerer vi med blå tusch

Dernæst skriver vi hver især nye digte, som vi læser højt og taler om.

Ivo: (Michael Strunge) – mimetisk interaktionsstrategi,
dvs. genbruger tema og stil, tilføjer dog rim.

Fie: (Benny Andersen) – inspireret interaktionsstrategi
dvs. genbruger tema og nøgleord ("livsfordobler"), minus kortmetaforen, tilføjer nyt perspektiv (stadig hyldest).

Brak: (Kirsten Hammann) – eristisk interaktionsstrategi
dvs. twister digtets ide; fokus på at modstillingen bør være det ene menneskes civilisation over det andet, frem for menneske over for dyr.

Barrierer

- At få adgang til tekstudkast
- At få lov at give andet end anerkendelse
- At skrivning fremkalder frustration og vrede
- At tillid testes løbende
- At skabe rum for progression
- At have modvilje mod at præsentere et produkt
- At have overblik/overskud til selv at finde tekster
- At afslutte forløbet (ingen dukkede op til sidste session)

Hvad peger dette casestudie mod?

Unge marginaliserede

- kan engageres i læsning og skrivning på frivillig basis.
 - kan uden særlige forudsætninger arbejde med elevstyret imitatio og tilsyneladende finde hensigtsmæssige interaktionsstrategier, der har afsæt i både sag og sprog.
- At mange barrierer begrænser forløb og forskning

"Poetic Signs of Third Place: A Case Study of Student-driven Imitation
in a Shelter for Young Homeless People in Copenhagen"
Community Literacy Journal, vol. 9, nr. 1, 2014

Spørgsmål – nogle bud

Hvilken rolle spillede elevstyret imitatio?

Hvad lærte deltagerne?

Hvad lærte jeg som forsker?

Hvordan kan vi bruge dette studie
– både tegnene på engagement og barriererne –
inden for og uden for undervisning i modersmålsfag,
som skrivepædagoger og forskere?

Referencer (MLA)

- Alberti, John. "Teaching of Writing and Diversity: Access, Identity, and Achievement." *Handbook of Research on Writing*. Ed. Charles Bazerman. New York: Lawrence Erlbaum, 2008. 387–397.
- Brandt, Deborah. "Sponsors of literacy", *College Composition and Communication*, vol. 49, 2, 165-185, 1998.
- Cintron, Ralph. *Angel's Town: Chero Ways, Gang Life and Rhetorics of the Everyday*. Beacon Press, 1998.
- Dewey, John. 1927. *The Public and Its Problems*. Original Publication. Athens: Swallow Press/Ohio University Press.
- Flower, Linda. *Community Literacy and the Rhetoric of Public Engagement*. Carbondale: Southern Illinois University Press, 2008.
- . "Going Public - in a Disabling Discourse." *The Public Work of Rhetoric. Citizen-Scholars and Civic Engagement*. Ed. John M. Ackerman & David J. Coogan. The University of South Carolina Press, 2010. 137–156.
- Freire, Paulo. *Pedagogy of the Oppressed*. Oversat af Myra Bergman Ramos. London: Penguin Books. 1996.
- Long, Elenore. *Community Literacy and the Rhetoric of Local Publics*. West Lafayette, Indiana: Parlor Press LLC, 2008.
- Mathieu, Paula. *Tactics of Hope, the Public Turn in English Composition*. Portsmouth: Boynton/Cook Publishers, 2005.
- Matthiesen, Christina. "'Elevstyret imitatio: En retorisk skrivepædagogik i teori og praksis'. Afhandling. Københavns Universitet, 2013.
- . "Student-driven Imitation as a Means to Strengthening Rhetorical Agency: – or, Propelling Quintilian's Chapter on Imitation into to Today's Teaching" *Advances in the History of Rhetoric*, vol. 19, 2, 2016
- . "Poetic Signs of Third Place: A Case Study of Student-driven Imitation in a Shelter for Young Homeless People in Copenhagen" *Community Literacy Journal*, vol. 9, 1, 1-17, 2014
- Nelson, Nancy. "The Reading-Writing Nexux in Discourse Research." *Handbook of Research on Writing*. Ed. Charles Bazerman. New York: Lawrence Erlbaum, 2008.
- Quintilian. *Institutio Oratoria*. Trans. H.E. Butler. 1–4 vols. London: Harvard University Press, 1998.